

УДК 005.1

Панкова А.Ю.¹, Нечаєва І.А.², Доля К.Д.³

¹ канд.екон.наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

² канд. екон. наук, доц. НУ «Запорізька політехніка»

³ студ. гр. ФЕУз-510 НУ «Запорізька політехніка»

СУЧАСНІ АСПЕКТИ МЕНЕДЖМЕНТУ

Стабільність функціонування будь-якої організації в умовах мінливості зовнішнього середовища безпосередньо залежить від ефективності діючої системи менеджменту, яка знаходиться під впливом еволюційних змін, видозмінюючись та набуваючи нових ознак. Сучасний менеджмент перетворився на одну з найбільш динамічно розвинутих сфер науки управління зі своїм предметним полем [1; 2].

Менеджмент – це управління людьми та ресурсами з метою досягнення необхідних результатів. За допомогою менеджменту організують діяльність компаній, налагоджують робочі процеси та контролюють їх виконання. [3, с.8; 4; 5].

Менеджмент можна вважати успішним, якщо компанія результативна та ефективна у короткостроковій та довгостроковій перспективах. Виділяють чотири функції, які це визначають:

- producing results – націленість на результат;
- adminictering – адміністрування;
- entrepreneuring – підприємництво;
- integrating – інтеграція [6].

Найбільш вагомими тенденціями розвитку сучасного менеджменту у світі є: посилення «технократизму» під впливом науково-технічного прогресу та цифровізації, підвищення ролі якості продукції в конкурентній боротьбі та ускладнення місця й ролі пропозиції в економіці; збільшення уваги до соціальних і поведінкових аспектів управління, а саме організаційної культури, різних форм демократизації управлінських функцій, участі рядових працівників в управлінні, власності й прибутках тощо [1; 7, с. 27].

Основні риси сучасного менеджменту:

- відмова від деяких управлінських напрацювань класичних шкіл, згідно з якими успіх організації залежав лише від внутрішніх факторів;
- використання в управлінні системного та ситуаційного підходів;
- визначення соціальної відповідальності менеджменту перед суспільством і людьми, які працюють в організації;
- демократизація управління;
- визначальної ролі в організації набуває її організаційна культура;

- орієнтація менеджменту на інновацію, інтеграцію та інтернаціоналізацію;
- вирішальним фактором управління виробництвом стає інформація;
- сучасний менеджмент стає наукомісткою сферою діяльності;
- управління підприємством дедалі більше залежить від економічної політики держави [5].

Сучасна вітчизняна модель менеджменту виділяє наступні принципи менеджменту: єдиноначальності; колегіальності; науковості; матеріального та морального стимулювання; економічної ефективності; демократизму; підпорядкування особистих інтересів загальним; підготовки та розстановки кадрів; соціальної відповідальності; спадковості господарських рішень; оптимального сполучення галузевого та територіального управління; основної ланки; унікальності ресурсів та організаційних здібностей [8; 5].

На сьогодні активно застосовуються підприємствами такі сучасні концепції менеджменту: концепція процесного управління; концепція управління за цілями; концепція контролінгу; концепція управління якістю; концепція проектно-орієнтованого командного управління; концепція реінжинірингу бізнес-процесів; концепція знань; концепція логістики; концепція ресурсів; концепція управління якістю; концепція управління фінансами; концепція кайдзен-менеджменту; концепція тотального контролю; концепція бенчмаркінгу; концепція LEAN-технологій; концепція збалансованої системи показників; концепція тайм-менеджменту; концепція гнучкого менеджменту; концепція ризик-менеджменту; концепція бренд-менеджменту.

Застосування сучасних концепцій на підприємствах дозволяє:

- визначати і забезпечити результативне управління бізнес-процесами;
- досягати поставлених цілей діяльності підприємств;
- забезпечувати належний рівень якості продукції та послуг;
- оцінювати результативність та ефективність діяльності підприємств;
- покращити процеси планування, організування, контролювання та координування діяльності;
- результативно управляти ризиками діяльності підприємств;
- підвищити збут продукції та/чи послуг [9; 10].

Отже узагальнюючи вищевикладене та виходячи з основних положень проаналізованих робіт [11-15] можна зробити висновки, що сучасний менеджмент організацій характеризується низкою ключових аспектів, які відрізняють його від традиційних підходів: орієнтація на клієнта; гнучкість та адаптивність; ефективне управління персоналом; використання даних та аналітики; свідоме ставлення до екології та соціальних питань; впровадження

нових технологій; глобалізація; ризик-менеджмент; етика та відповідальність; неперервне вдосконалення.

Важливо зазначити, що сучасні аспекти менеджменту не є статичними, а постійно розвиваються під впливом нових технологій, змін у ринковому середовищі та очікуваннях суспільства. Тому успішні організації повинні бути гнучкими та готовими до постійного навчання та адаптації.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Небава М. І. Вузлові аспекти сучасного менеджменту. URL : <https://conferences.vntu.edu.ua/index.php/fiip/fiip2021/paper/viewFile/11359/9474>
2. Захарчин Г.М., Склярук Т.В. Еволюція менеджменту: основні аспекти в контексті сучасних викликів. Економіка та суспільство. 2018. Випуск # 19. С. 398-402. URL : https://economyandsociety.in.ua/journals/19_ukr/60.pdf
3. Основи менеджменту: Конспект лекцій [Електронний ресурс]: навч. посіб. для студентів спеціальності 073 «Менеджмент» освітньо-професійної програми «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; укладачі: Т.В. Лазоренко, С.О. Пермінова.– Електронні текстові дані (1 файл: 560 КБ). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського. 2021. 166 с.
4. Курс лекцій з дисципліни “Основи менеджменту” для студентів спеціальності 275 “Транспортні технології”. Тернопіль: ТНТУ, 2017. 78 с.
5. Сучасний менеджмент у схемах і таблицях. Частина 1: навч. посібник. [Електронний ресурс] / Н.С. Іванова, Н.С. Приймак, І.А. Карабаза, І.В. Шаповалова, Ю.Б. Лижник; ред. Н.С. Іванова. – Кривий Ріг : Вид.ДонНУЕТ, 2021. – 282 с. URL: http://elibrary.donnuet.edu.ua/2321/1/2021_NP_Ivanova_Suchasnyy%20menedzhment.pdf
6. Zosym Maxym. PAEI теорія менеджменту. URL : <https://www.maxzosim.com/paei/>
7. Плахотнік О.О., Кучер М.М. Перспективи та основні напрями розвитку сучасного менеджменту. Проблеми системного підходу в економіці. 2020. Випуск № 5(79). С. 20-28.
8. Фединець Н.І. Сучасна модель менеджменту в Україні та її вплив на механізм управління персоналом туристичного підприємства. Науково-виробничий журнал “Інноваційна економіка”, 2020. № 5-6. С. 83-88.
9. Вдовічен А.А., Чичун В.А., Полянко Г.О. Сучасні концепції менеджменту та їх застосування на підприємствах. Інвестиції: практика та досвід. 2020. № 19–20. С. 29–34.
10. Дергачова В. В., Кузнецова К. О., Григорова З. В. «Теорія і концепції менеджменту»: методологічні аспекти дисципліни. Економічний вісник НТУУ «Київський політехнічний інститут». 2021. № 20. URL : <https://ev.fmm.kpi.ua/article/view/252848/251608>.

11. Менеджмент організацій [Електронний ресурс] : навчальний посібник для студентів-магістрів галузі знань 07 «Управління та адміністрування» спеціальності 073 «Менеджмент» спеціалізації «Менеджмент і бізнес-адміністрування» / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. Л. Є. Довгань, І. П. Малик, Г. А. Мохонько, М. В. Шкробот. – Електронні текстові дані (1 файл: 2,07 Мбайт). Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2018. 271 с. URL : <https://ela.kpi.ua/items/d9cff81e-3f3c-4bc5-9b4a-6735a30ae181>

12. Назарчук Т. В., Косіюк О. М. Менеджмент організацій [Текст]: Навчальний посібник. Київ: «Центр учбової літератури», 2016. 560 с. URL : https://shron1.chtyvo.org.ua/Nazarchuk_Tetiana/Menedzhment_orhanizatsii.pdf

13. Hryshko Volodymyr. Сучасні концепції менеджменту та їх застосування в умовах діджиталізації економіки України. Науковий журнал «Економіка і регіон». Полтава: ПНТУ, 2021. Т. (1(80)). С. 61-67. doi:[https://doi.org/10.26906/EiR.2021.1\(80\).2246](https://doi.org/10.26906/EiR.2021.1(80).2246).

14. Формування сучасних концепцій менеджменту організацій та адміністрування в умовах цифровізації : матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої 25-річчю створення кафедри менеджменту організацій та управління проектами 23–24 вересня 2021 року / ред.-упорядник д.філософ.н., проф. В. Г. Воронкова. Запоріжжя: Видавничий дім «Гельветика», 2021. 706 с.

15. Чернікова Н. М. Іщенко І. С. Большая О. В. Трансформація систем менеджменту в умовах цифровізації та інноваційного розвитку підприємств. «Економічний вісник НТУУ "Київський політехнічний інститут"», 2023. № 25. С.54-58. DOI: <https://doi.org/10.32782/2307-5651.25.2023.9>